

Till ICOMOS Sweden

Reserapport

Den 22 - 28 oktober 2019 deltog jag i ICLAFI:s årliga möte och seminarium i Gaziantep. Turkiet. Gaziantep tar sitt nuvarande namn från det klassiska Aintab eller Antep där förstavelsen närmast kan översättas med tappra eller hedersamma Antep. Den lades till efter Kemal Atatürks turkiska restaurering på 1920-talet. Provinsen tar sitt namn av staden och har ca 1,8 miljoner innevånare. Den har sitt ursprung i den hettitiska stenåldern och ligger i den övre delen av den s.k. fertila månskärnan där Eufkrat och Tigris rinner upp och de första orientaliska civilisationerna hade sitt säte. Staden har passerat genom många regimer. Bl.a. var den under en kortare tid ett korsfararfäste. Under grekisk-romersk tid skapades stora anläggningar med mosaiker som idag delvis bragts samman i Zeugma-museet,. Detta tillhandahöll också samlingsplatsen för den första seminariedagen.

Efter konferensen gjorde vi en studieresa som tog oss till bl.a. Sanliurfa som i den muslimska traditionen var födelseplats för Abraham (i den bibliska var det i stället Ur i Kaldeen) och till Göbekli Tepe, som betraktas som världens äldsta kända tempelplats. Utgrävningarna hittills har avslöjat ca 10 - 12 000 år gamla Stonehenge-liknande stenringar med kultiska inristningar. I likhet med den betydligt yngre anläggningen på Salisbury Plain ger den upphov till frågan: hur bar man sig åt för att frakta gigantiska block från stenbrottet till den kulle där de sedan restes.

Temat för seminariet var Defining the Role of Local Authorities in Managing and Propagating Cultural Heritage. Vi hade blivit ombudda att beskriva legala och administrativa strukturer med samspel och motsättningar mellan lokala och centrala organ, finansiella förutsättningar, förvaltningsplaner och kapacitetsförstärkning med utbildning och medvetandegörande på olika plan. Över 25 kommittémedlemmar deltog och hade noga tillhållits att sända in sina skriftliga bidrag i god tid innan samt dessutom en bildpresentation. Alla bidrag kommer att presenteras på ICOMOS/ICLAFI:s hemsida. Mitt eget bidrag innehöll en redogörelse för det svenska regelsystemet med miljöbalken, plan- och bygglagen och kulturmiljölagen och de kommunala och statliga organens resp. roller i detta system. I finansieringsfrågorna har man ju som svensk en ganska enkel uppgift i och med att det i stort sett endast finns det genom Rikantikvarieämbetet förmedlade kulturmiljövårdsanslaget att tillgå. Så gott som alla andra länder har dessutom skattesubventioner i någon form att tillgå.

Förutom seminariet höll ICLAFI också sitt årliga möte. Det blev en livlig diskussion i efterskörden av ICOMOS GA i Marrakech och en viss oenighet om begreppet (Human) Rights Based Approaches. I övrigt konstaterades att kommitténs framtid ser ljus ut med nästa möte redan i mars 2020 i Polen och kommande möten eventuellt i Dakar, Senegal, och i Slovenien. Inga val var denna gång aktuella.

November 2019